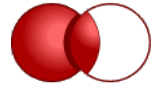

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 007, 011 /2/04

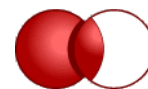
**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
NA DAN 31.12.2003.GODINE**

FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

Sarajevo, juni 2004. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE
MOSTAR**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije**, iskazanih na stranicama od 1 do 5, na dan 31.12.2003. godine. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Ministarstva energije, rudarstva i industrije. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta u FBiH («Službene novine F BiH», br. 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja kao i ocjenu primjene važećih zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Poslije obavljene reviziju skrećemo pažnju na slijedeće:
 - **Sistem internih kontrola ne funkcioniše adekvatno, tako da omogućava dešavanje propusta u funkcionisanju ministarstva,**
 - **Izvršena isplata plaća u 2003. godini po nezakonito uvećanim koeficijentima za deset uposlenih,**
 - **Popis potraživanja i obaveza na dan 31.12.2003. godine nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH, kojima je propisana obaveza budžetskih korisnika da najmanje jednom godišnje usklade stanje sredstava i njihovih izvora, potraživanja i obaveza iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom),**
 - **Vršena isplata autorskih honorara za uposlene na ime učešća u radu Komisija, u skladu sa Pravilnikom o uvjetima i načinu vršenja određenih intelektualnih usluga u oblastima rudarstva, geologije, energije i industrije Službene novine F BiH 44/98, bez vođenja dnevnika o radu i izvještaja o radu,**

- **Vršeno angažovanje članova za rad u Komisijama, koji nisu usposleni u ministarstvu, bez javnog oglašavanja i tačno utvrđenih kriterija,**
4. Po našem mišljenu finansijski izvještaji, **daju istinit i fer pregled** o finansijskom stanju korisnika budžeta Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, na dan 31.12.2003. godine, **osim za navedeno pod tačkom 3.**

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
o obavljenoj reviziji
FEDERALNOG MINISTARSTVA ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

I UVOD

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je formirano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave. U okviru svog djelokruga rada, a shodno odredbama člana 3. i 4. Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, Ministarstvo obavlja upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonom koji se odnose na nadležnosti Federacije BiH u oblasti energije, rudarstva, geoloških istraživanja, industrije, praćenje privređivanja i ekonomskog položaja privrednih subjekata i koordiniranje i provedba projekata od zanačaja za Federaciju u oblastima za koje je nadležno; kreiranje energetske politike i geoloških istraživanja, inspekcijski nadzor nad elektroenergetskim objektima i postrojenjima, nad postrojenjima pod tlakom, inspekcijski nadzor pri istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina i druge poslove utvrđene zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva u toku 2003. godine je utvrđena najnovijim Pravilnikom broj: 14-02-1480/03 od 01.08.2003. godine, čijim donošenjem su prethodni pravilnici stavljeni van snage. Vlada F BiH je prethodno dala saglasnost na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji.

Na dan 31.12.2003. godine u Ministarstvu je bilo 83 uposlenih.

Sjedište Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije je u Mostaru, u ulici Adema Buće br. 34.

II OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Revizijom finansijskih izvještaja i usklađenosti sa zakonskim propisima u 2003. godini konstatovano je da se u Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije u toku revidirane godine dijelom **postupilo po preporukama** datim u revizorskom izvještaju prethodne godine, koji se odnose na: poštivanje utroška sredstava u skladu sa odobrenim Budžetom za 2003. godinu, donošenje pisanih kriterija za tekuće transfere odvojeno za rudnike i podsticaja za industriju, donošenja Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

U Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije **nisu postupili po preporukama**, na koje je skrenuta pažnja i date preporuke u prethodnom revizorskom izvještaju, za dio koji se odnosi na preispitivanje isplate naknada po osnovu učešća u radu Komisija, smanjenje izdataka za unajmljivanje poslovnih prostora i neadekvatno funkcionisanje internih kontrola.

III CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je:

- Da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa ukupnom važećom zakonskom regulativom i da utvrdi da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine;

- Da utvrdi da li su poduzete sve mjere za čuvanje javnih prihoda i da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim propisima i za svrhe utvrđene tim propisima;
- Da utvrdi da li se postupalo po preporukama iz Izvještaja o obavljenoj reviziji za 2002. godinu i da se daju preporuke za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

IV NALAZI I PREPORUKE

1. Menadžment i sistem internih kontrola

Prilikom analize rada menadžmenta i sistema internih kontrola, izvršena je procjena da li sistem internih kontrola pomaže u zaštiti imovine i resursa, da li se osigurava tačnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije.

Upravljanje i rukovođenje u Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije uređeno je Zakonom o Federalnim ministarstvima i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji (u daljem tekstu: Pravilnikom).

Menadžment ministarstva je odgovoran za uspostavu unutrašnjeg nadzora, koji se provodi preko organizacionih cjelina u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Provedenom revizijom utvrdili smo da postoji određeni nivo internih kontrola i da te kontrole **dijelom obezbjeđuju menadžmentu zaštitu imovine, sprečavanje i otkrivanje greške, kao i tačnost i potpunost računovodstvenih evidencija i pripremanje pouzdanih finansijskih izvještaja**. Kao ilustraciju navodimo da je u 2003. godini **otklonjen dio nepravilnosti** na koje je skrenuta pažnja u prethodnom revizorskom izvještaju, **a nisu nastajale nove nepravilnosti, koje bi bile od značaja, kako bi sada bile istaknute. Međutim, ostaje potreba da se u daljem radu i dalje unaprijeđuje sistem internih kontrola kako bi se u potpunosti otklonila mogućnost nastajanja nepravilnosti.**

Revizorskom timu su u toku revizije **prezentirani Izvještaji o radu ministarstva u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti** kako od strane sektora prema ministru, tako i od strane sekretara ministarstva prema ministru, objedinjeno na nivou ministarstva. Izvještaji su kvartalni i obuhvataju sve oblasti koje su interesantne za rad ministarstva: zakonodavna i normativna aktivnost, analitičko informativni poslovi, inspekcijски i upravni poslovi, realizacija budžetskih sredstava, struktura uposlenika.

Kada su u pitanju isplate komisijama, za korištenje takvih usluga su korisnici vršili unaprijed uplate ministarstvu i to dokazivali uplatnicama, poslije toga su formirane komisije i na kraju je izvršen raspored naplaćenih sredstava na način da 60% pripada za rad članova komisije, 30% za rad administrativnih djelatnika angažovanih na obavljanju poslova vezanih za rad komisija i 10% za Budžet F BiH sa namjenom naknada materijalnih troškova nastalih po osnovu rada komisija. Cijeli proces je urađen na osnovu donesenih rješenja, uplatama i isplatama preko Trezora, utvrđenih cjenovnika i vođenjem evidencije o naplati izvršenih usluga, **međutim bez donošenja pisanih kriterija i procedura o učešću u Komisijama, bez vođenja pojedinačnih dnevnika o izvršenim poslovima i bez javnog odabira stručnjaka koji su angažovani u radu Komisija a nisu uposleni u ministarstvu.**

Preporuke menadžmentu:

- da se preispitaju isplate autorskih honorara uposlenim zbog značajnih iznosa koji im se isplaćuju i da se obezbijede detaljni izvještaji o radu, procedure i kriteriji o angažovanju u Komisijama,
- da se utvrde kriteriji na osnovu kojih se vrši odabir stručnih lica za učešće u komisijama putem objavljivanja javnih poziva stručnim licima da dostave dokaze o ispunjavanju uslova za učešće u komisijama,

2. Sistem upravljanja budžetom

Budžetom Federacije za 2003. godinu («Sl. novine F BiH» broj 65/02) planirana su sredstva za Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije u iznosu od **8.659.730,00 KM**, odlukama Vlade F BiH odobrena su preraspodjelama u iznosu od **8.664.935,00 KM**, a ostvarena su u iznosu od **8.391.637,00 KM**.

U skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta F BiH vršena je preraspodjela pojedinih rashoda i izdataka po pozicijama tokom 2003. godine. Zaključkom Vlade F BiH je izvršeno smanjenje izdataka za materijal i usluge i tekućih transfera za 10%, odnosno u apsolutnom iznosu od 637.811 KM. Odlukama Vlade F BiH izvršene su tri preraspodjele po pozicijama u toku godine. Odlukom Vlade iz tekućih rezervi odobreno je 50.000 KM za tekuće transfere i Zaključkom Vlade još 600.000 KM također za tekuće transfere u skladu sa odobrenim budžetom.

2.1. Prihodi ostvareni od rada komisija

Ukupno ostvarene uplate za Ministarstvo zasnovane na radu Komisija u 2003. godini iznose 198.891,00 KM, a izvršene isplate licima koja su angažovana u Komisijama iznose 168.810,71 KM. Evidencija o naplati ove vrste prihoda je uredno vođena u ministarstvu na osnovu prezentiranja izvršenih uplata od strane korisnika usluga i vršena je preko Trezora. **Komisije u svom radu ne mogu razdužiti predmet niti mogu izdati rješenje bez dokaza o uplati. U pojedinačnim slučajevima su uplatioci usluga vršili uplate na Trezor, ali su propustili da naznače obračunsku jedinicu, tako da se u tim slučajevima uplate u Trezoru ne mogu identifikovati. Iz tog razloga postoje određene razlike između evidencije koja se vodi u ministarstvu i glavne knjige.**

- da se u narednom periodu u ministarstvu poduzmu dodatne aktivnosti kako bi se obezbijedilo i ukazalo korisnicima usluga da je i pored izvršene uplate bitno navesti i organizacionu jedinicu za koju se vrši uplata, kao i da se na kraju obračunskog perioda vrši popis potraživanja.

2.2. Rashodi

Rashodi i izdaci Ministarstva iskazani su u finansijskim izvještajima u ukupnom iznosu od **8.391.638,00 KM**, što je u odnosu na raspoloživa sredstva u iznosu od **8.664.935,00 KM** manje za **3,15%** ili **273.297,00 KM**.

Bruto plaće i naknade su ostvarene u iznosu od **1.129.977,00 KM**, a odnose se na: neto plaće, poreze na plaće i doprinose.

U 2003. godini, koja je predmet revizije, je primjenjivan Pravilnik o plaćama službenika, koji je donijet 01.10.2000. godine u skladu sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave.

Nakon uvida u dokumentaciju o izvršenim isplatama, utvrđeno je da postoje nepravilnosti kod utvrđivanja koeficijentata koje datiraju iz prethodnog perioda. **Ove nepravilnosti u 2004. godini su otklonjene i prezentirana su nova rješenja u kojim su otklonjene navedene nepravilnosti u skladu sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave i Pravilnikom o plaćama uposlenih.**

Uvidom u dokumentaciju, koja je vezana za naknadu troškova prevoza sa posla i na posao, utvrđeno je da se vrši isplata za korištenje privatnog automobila u službene svrhe kao nadoknada za troškove prevoza u tri slučaja. S obzirom da se ne radi o nezakonito donesenim rješenjima, ali se radi o visokim iznosima koji su isplaćeni na ovaj način (najveći mjesečni pojedinačni iznos 1.068,75 KM) sugerišemo menadžmentu da preispita ove isplate i pokuša naći neki drugi povoljniji način s obzirom da se ne radi o premještanju zbog potreba službe. **Mišljenja smo da se radi o nepotrebnom i sa aspekta učinkovitosti neracionalnom trošenju, pogotovu s obzirom da se radi o lokacijama gdje postoje drugi alternativni ekonomičniji javni prevozi.**

Izdaci za materijal i usluge ostvareni su u 2003. godini, u iznosu od 786.585,00 KM, a što se odnosi na: putne troškove, izdatke za energiju, izdatke za komunalne usluge, nabavku materijala, izdatke za usluge prevoza i goriva, unajmljivanje imovine i opreme, izdatke za tekuće održavanje, izdatke osiguranja i ugovorene usluge.

Vezano za izdatke za materijal i usluge revizorski tim iznosi opću konstataciju da postoji ažurnost u dostavljanju i kompletiranju dokumentacije.

Obrazovanje Komisija i angažman članova Komisija je vršen na osnovu Zakona o upravi u Federaciji BiH Službene novine F BiH 28/97, Pravilnikom o uslovima i načinu vršenja određenih intelektualnih usluga u oblastima rudarstva, geologije, energije i industrije Službene novine F BiH 44/98, Zakonom o privrednim društvima Službene novine F BiH 23/99, Pravilnikom o utvrđivanju ispunjavanja uvjeta za obavljanje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima, električnim uređajima, električnim instalacijama i izdavanja isprava Službene novine F BiH 58/02. **I pored navedenog, mišljenja smo da se trebaju preispitati ove isplate zbog značajnih iznosa koji se isplaćuju uposlenim, jer ne postoje detaljni izvještaji (vođenje dnevnika rada), u smislu da postoji dokaz šta su to uradili i u koje vrijeme dana, kao i da se ovaj angažman vrši bez prethodno donešenih pisanih procedura i kriterija. Ilustracije radi navodimo da najveći pojedinačni iznos na godišnjem nivou po ovom osnovu iznosi 7.870,00 KM.**

Također smo mišljenja da se odabir stručnjaka, koji su angažovani u Komisijama i nisu uposlenici ministarstva, **ne vrši javnim oglašavanjem uz prethodno donijete pisane procedure i kriterije** što bi svakako u narednom periodu trebalo ispraviti. Ne iznoseći mišljenje o članovima komisija za vršenje tehničkog pregleda, revizorski tim konstatuje da isti nisu odabrani transparentno. Smatramo da bi se trebali objavljivati javni pozivi stručnim licima da dostave dokaze o ispunjavanju uslova za učešće u komisijama.

Unajmljivanje imovine i opreme je ostvareno u iznosu od **182.392,00 KM**. Odnosi se na: unajmljivanje prostora i zgrada. Obzirom na našu preporuku u prethodnom izvještaju da se iznađu mogućnosti drugačijeg smještaja, a radi smanjenja troškova unajmljivanja, ponovo sugerišemo menadžmentu da učini dodatne napore u ovom smjeru..

Tekući grantovi su ostvareni u iznosu od 5.855.000,00 KM i u odnosu na planirane od **6.000.000,00 KM su manji za 145.000,00 KM**. Ovdje se radi o transferima u skladu sa odobrenim budžetom rudnicima i podsticaju industriji. **Po preporukama koje smo dali u prethodnom revizorskom izvještaju menadžment je donio kriterije za dodjelu transfera posebno za industriju, a posebno za rudnike.** Kriterijima su definisani ciljevi, uslovi za dodjelu i određeno o obavezi izvještavanja Vlade F BiH o opravdanosti i načinu trošenja sredstava kao i rezultata podsticaja. Kod dodjele transfera je također definisana obaveza o izvještavanju korisnika prema Ministarstvu. U potpunosti je ispoštovana obaveza pripremanja Programa kao prijedloga Vladi za transfere u skladu sa članom 27. i 32. Službene novine F BiH 21/2003 urađen kroz prijedlog budžeta, kao i izvještavanje o načinu utroška transfera.

Preporuka menadžmentu:

- **da se nanovo preispita angažman u radu Komisija uz vođenje dnevnika rada, donošenja procedura i utvrđivanju kriterija,**
- **da se iznađu ekonomičnije mogućnosti isplate naknada za korištenje privatnog vozila kao naknade za prevoz sa posla i na posao za trojicu uposlenih,**
- **da se nanovo, u saradnji sa Vladom F BiH i drugim nadležnim institucijama, preispita mogućnost umanjenja izdataka za unajmljivanje poslovnih prostora.**

3. Stanje imovine, novčanih sredstava, potraživanja, obaveza i izvora sredstava

3.1. Imovina

Kako je utvrđeno u toku revizije u toku 2003. godine je ukupno izvršeno nabavki stalnih sredstava u iznosu od 33.965,00 KM, a ta nabavka se odnosi na nabavku službenog vozila 33.700,00 KM i aparata za spiralno uvezivanje 265,00 KM.

Na dan 31.12.2003. godine nije izvršen popis potraživanja i obaveza.

Preporuka menadžmentu:

- **da se u narednom periodu vrši popis obaveza i potraživanja na dan 31.12.2003. godine u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH, kojima je propisana obaveza budžetskih korisnika da najmanje jednom godišnje usklade stanje sredstava i njihovih izvora, potraživanja i obaveza iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom).**

4. Računovodstvo i IT sistem

Računovodstveni sistem i organizacija istog na nivou Ministarstva su organizovani jedinstveno u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta. Knjigovodstvena evidencija i usvojeni kontni plan je usklađen sa trenutno važećim zakonskim propisima. Podaci u knjigovodstvu odgovaraju stvarnom stanju sredstava i njihovih izvora, u što se revizorski tim tokom revizije mogao uvjeriti. Menadžment je donio potrebne pisane procedure o načinu kretanja dokumentacije.

Ministarstvo je uvezano u jedinstveni sistem Trezora, a unos u glavnu knjigu vrši se on line vezom preko dvije instalisane jedinice u Mostaru.

V ZAKLJUČAK

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2003. godinu Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i provedenih revizijskih aktivnosti u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta i INTOSAI revizijskim standardima, a ujedno uvažavajući opće uslove okruženja u kojem je funkcionisalo i egistiralo Ministarstvo tim Ureda za reviziju **ne može potvrditi i pored određenog napretka, da je menadžment u potpunosti poduzeo adekvatne mjere po preporukama iz prethodno obavljene revizije.**

Interna kontrola za koju su donesene pisane procedure nije funkcionisala na način da u potpunosti spriječi nastajanje nepravilnosti, pa stoga smatramo da se funkcionisanje interne kontrole treba unaprijediti.

KOMENTAR

Menadžment Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije se u ostavljenom roku očitovao na Izvještaj o obavljenoj reviziji, Očitovanjem broj: 12-14-2126/04 od 26.07.2004. godine. U navedenom očitovanju su data dodatna pojašnjenja za navode iz Izvještaja o obavljenoj reviziji, koja nisu suštinski uticala na navode iz Izvještaja i mišljenje revizora, tako da nacrt Izvještaja postaje konačna verzija.

Munib Ovčina, viši revizor

Fuad Velić, voda tima